

MAGYAR KURIR

Indúlt Bétsből, Kedden November' 19-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

A' Király és a' Familiája November 3-dikán a' Püspöki nagy templomba mentek közönséges nagy mischalgatásra, a' Szent Léleknek, a' következő napon elkezdődő törvényhozói gyűlésre nézve való meghívása végett. A' templom' ajtajában a' Generális Vikárius' Abbè *Jalabert* a' papsággal egyetemben fogadta ő Felségét, egy beszédet intézván hozzá, melyre e'képpen felelt ő Felsége: — “

„Szivemből örvendek annak a' gondolkodásnak és hajlandóságnak, mellyet a' Fő Káptalan ezen beszéd által kifejeztetett. Kérem a' Káptalant, hogy a' maga imadságát az enyimmel tsatolja össze, hogy a' Szent Szűznek értünk való esedezése által nyerhessük-meg, hogy a' Szent Lélek a' maga világosságát réám és a' két kamarákra, mellyek az én országom' állapotjának elintézésén fognak dolgozni, töltse-ki.“

November' 4-dik napján 1 órakor közönséges pompával 's a' néző sokaságnak örvendező kiáltozásai között, a' Követek' kamarájába mentek a' Király és Princzek, a' hova már a' *Pairek'* is össze gyülekeztek vala nagy ceremonias öltözetben. Ágyúknak durrogása alatt ment oda. Valami 2 óra-tájban érkezett-meg ő Felsége. A' palota' ajtajánál két Követség által fogadtatott, mellyek közzül egygyik 5 *Pairek'*ből, másik a' Követek' kamarájának 25 előre kineveztetett tagjaiból állott. Magát a' Király egy oldalszobában egy kevésse

kinyűgodván, onnét, a' jelenlévőknek hatóságos *éljen!* kiáltozásaik között, a' gyűlésbe bément, 's a' thrónusba béült. A' testvér ötse az *Artéziai* Gróf 's ennek fiatalabb fia Hertzeg *Berry* a' jobbjafelől, Hertzeg *Angouleme* pedig a' balja felől foglaltak helyet. Hertzeg *Talleyrand* (a' ki tsak ezen pompára jött vala bé a' maga jóságából Párisba), mint Fő Camerarius, 's a' Fő Cancellarius és Fő Ceremoniamester, kiki leültek helyeikre a' thrónus körül. Ezek körül ültek padokon, a' Ministerek, Marschalok, Státustanákosok. A' Király a' kalapját levéven, köszöntötte a' gyűlést, 's a' *Pairek'*et maga meghívta, a' Követek' kamarája' tagjait pedig a' Cancellarius által meghívatta, vagy megkináltatta, hogy üljenek-le. A' nézők is leültek: a' Király pedig a' kalapját ismét a' fejére téven, felolvasta az itt következő beszédet: — “

„Uraim! Ezen uj ülés' kinyittatásának alkalmatosságával igen kedves dolog előttem, hogy magamat az urakkal egygyütt, szerentsésnek mondhatom azon jó téteményekért, mellyekkel az isteni gondviselés hozzám és az én népemhez viseltetett. —

„Az országban tsendesség uralkodik; az idegen Monárkháknak barátságos rendelkezéseik 's a' kötéseknek pontos megtartása, kezességül szolgálnak nekünk a' belső békességért, 's ha valamelly esztelen próbatétel megzavarhatná is egy szempillantatig a' mi belső tsendességünket, tsak arra fogna szolgálni, hogy a' nemzetnek jó hajlandó-

ságát 's armádáimnak hűséget annál fényesebb világosságban mutassa-ki. —

„Tulajdon szerentsém, égygyik gyermekemnek (mert tudják azt az urak, hogy az én atyámfiainak gyermekei az enyimek) egy ifjú Hertzegaszszonnyal való összeházasodása által megnagyobbodott, a' kinek szeretetreméltó tulajdonságai Familiám' egyéb tagjainak gondos törekedéseikkel egyetemben, nékem boldog öregséget ígérnek, és a' ki, mint reménlem, a' boldogságnak új zálogait fogja adni Frantziaországnak, minthogy ezek által a' thrónusra való következőnek törvényes rendje (*legitimussága*), a' melly ezen Monarkhiának első és olly fundamentomköve, a' melly nélkül egy Státusnak sem lehet állandósága, bátorságossá tétetődik. —

„Igaz ugyan az, hogy ezen jó téteményekhez néhány sajnos rozsok is járulnak; az időnek mostoha járása elkészeltette az aratást; a' nép e' miatt szenved, és én még inkább szenvedek mint az én népem: de van még is az a' vigasztalásom, hogy mondhatom néktek, hogy ezen szenvedésünk nem soká el fog enyészni, 's aratásaink országunk' szükségeire elégségesek fognak lenni. —

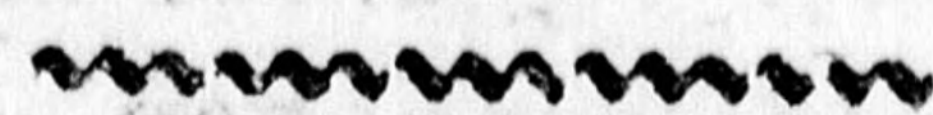
„Szerentsétlenségből nagy adóknak fizetésére van még szükségünk; előtekbe fogom terjesztetni elkerülhetetlen szükségünket 's az ezeknek kipótoltatásokra megkívántató eszközöket. Mindenek felett első a' kiméllés; ezt én már az administratzió-
nak minden ágába bévitettem, 's szünetlenül abban fáradozok, hogy újabb eszközöket is találhassak. Én és Familiám, gondolkodásunk' modjára 's érzékenységünkre nézve állandóul égygyesek lévén, most is meg fogjuk tenni azt az áldozatot, mellyet tavaly tettünk; egyéb tekintetben a' ti hűségtekbe 's a' Státus' boldogsága és a' Frantzia név betsülete eránt való buzgóságtokba helyheztem bizodalmat. —

„A' Szent Székkal való alkudozásaimat még az eddig valóknál is munkásabban fo-

gom folytatni, és bízom, hogy ezeknek szerentsés végződése a' Frantzia anyaszent-egyháznak tsendességét egészszen helyre fogja állítani. De ez által még el nem végződött minden; és ti, véllem égygyütt, kétségkívül azt tartjátok, hogy ha szintén (a' mi, fájdalom! lehetetlenség is volna) az istentiszteletnek azt az ő egész fényességét, mellyet ő a' mi őseinknek kegyességektől kapott vala, vissza nem adhatjuk is, a' mi szent Religiónk' szolgáinak mindazáltal olyan független jó állapotot kell szerelnünk, hogy alkalmasok lehessenek annak nyomait követni, kiről a' mondatik: *hogy minden útáiban jót tselekedett.* —

„Kövessük a' Religiónak isteni parancsolatait valamint szíveinkben úgy magunkviselete által is; legyünk hűségesek a' Constitúzióhoz, a' melly a' nélkül, hogy a' Dogmát illetné, őseink vallását a' maga elsőbbségéről bátorságossá teszi, és a' melly, polgári tekintetben, a' magok bölts szabadságokért, jussaikkal való békességes élésért, rangjokért, és vagyonaikért, mindeneknek kezességül szolgál. Meg nem fogom engedni soha azt, hogy ez a' sarkalatos törvény megsértettessék. Ezt az én September 5-dikén kiadott rendelésem elegendőképpen kinyilatkoztatja. —

„Végezetre, Uraim! ohajtom, hogy minden gyűlölség elenyésszék; 's hogy az ugyan azonegy hazának, vagy a' mint mondani inkább szerentném, az ugyan azon egy atyának gyermekei, egy valósággal tsupa atyafiakból álló néppé legyenek, és hogy a' mi elmúlt szenvedéseink, noha keserves, de hasznos emlékezetet hagyjanak magok után. Ezek az én célzasaim, 's hogy ezeket elérhessem, égygyüttvaló munkálkodástokhoz tartok számot, mindenek felett pedig azon a' kinyílt szívűséggel való bizodalmon fundálom reménségemet, melly a' törvényhozói hatalom háromféle ágazatai között való szükséges égygyességnek egygyetlenegy fundamentumköve.“

Elvégezven a' Király ezen beszédet, a' követek, a' kik 210-zen voltak jelen, letettek az ittkövetkező esküvést: — "Esküszöm, hogy a' Királyhoz hűséges leszek, a' Constitutziónak 's az ország' törvényeinek engedelmeskedek, és magamat minden tekintetben úgy viselem, mint egy jó és igazságszerető Követhez illik."

Az esküvéseknek véghezmenetele után kinyilatkoztatta a' Király' nevében az ország fő Cancellarius, hogy már most a' Pairek' és Követek' kamaráiknak a' folyó 1816-dik esztendőbeli ülése kinyitvatva legyen, és hogy a' Kamarák a' következő szerdán, úgy mint November 6-dik napján déltájban gyülekezzenek össze, 's munkáikhoz fogjanak hozzá. Mind ezeknek vége lévén a' Király az előbbeni fényes pompával vissza indult a' Thüillia felé, az utzákon, a' hol elment, mindenütt nagy örvendezéssel tiszteltetett az össze gyülekezve lévő sokaság által.

Német Ország.

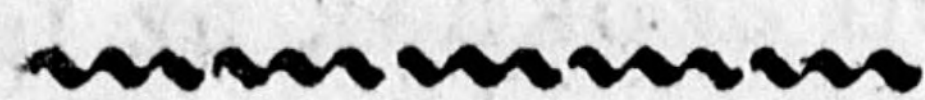
November' 2-dikán ilyen irást bocsátottak a' *Würtembergi* Rendek a' Királyhoz: — "

„Királyi Felség! A' Friedrich Király ő Felsége véletlen és hirtelen halála által, kinek országlása alatt a' Státus még ezekben a' zivataros időkben is nem csak megtartatott, hanem még jó darabbal is neveltetett, szükségesképpen minden *Würtembergi* embernek mélyen meg kellett illetetni. Annyival jobban tudnak pedig az alább olázatosan megnevezettek itélui arról a' keserüségről, a' melly Felségednek szívet a' maga szeretett attyának koporsója mellett elfogta, 's annál mélyebb és elevenebb az az égygyütt való érzés, mellyet az alább megnevezettek Felséged előtt kifejezni méreszlenek. Ezen szomorkodás mellett meg kell vidúlni a' Felséged' szívének annak a' nagy theatrumak szemlélésére, a' mellyre már most Felséged egy bőséges népnek boldogittatása végett az isteni

gondviselés által elő szollittatott. Felséged a' szomorú és szerentsétlen időkben, a' haz' öröme és reménsége vala; Felséged' a' Német ország' megszabadittatásáért való nagy tusakodásban legveszedelmesebb de legditsőségesebb részt is vett, és *Würtemberg* nem kevesebbé kevély vala a' maga hérosára nézve, midőn a' maga koronaörökösében a' szép jövendőt örömmel előre szemlélte. Felségednek köszöni az ország a' maga jussaival való élhetésre tétetett visszatérésnek első lépését, úgy mint azt, hogy az Ország' sarkalatos törvényei megújiltattak és megemertettek, mellyet az idvezült Király ő Felsége, mint tulajdon maga kinyilatkoztatta, Felségeddel való összebeszéléssel, vitt véghez. Ezen környűállásban nem lehet bizonyos kezességet nem találnunk arra, hogy Királyi Felséged azoknak az ígért-tételeknek, mellyekért a' népek vérzetek ésszenvedtek, bételyesítése által Német ország' minden Fejedelmeinek egy nagy példát fog mutatni, és hogy a' Felséged' jámbor és igasságos országló páltzája alatt nem csak a' mi most élő nemzetünknek boldogsága fog újra kivirágzani, hanem azon Constitutziót is, melynek megerőssítésével a' maga ősei mind annyiszor valahányszor országotni elkezdettek, a' népet köszönteni szokták volt, tökéletességre vinni, 's ez által a' mi jövendőbeli nemzetségeink javának Fundamentumát is megvetni fogja Felséged. Terhes kötelesség leszen ugyan annyi sebeket bégyógyítani Felségednek, a' mennyit ezen országon a' lefolyt időkben a' végzés' titkai ejtettek: de buzdításúl szolgálhat más felől egy olyan népen uralkodni, melynek a' maga Fejedelmi báza eránt viseltető hajlandósága és hűsége még a' Német hazában is magasztaltatik. Egy ily nép egész szeretetét megérdemli Királyi Felségednek; boldog pedig ő azért, hogy ezen szeretet felől bizonyos lehet! Felséges életépárja mellett, kinek szép virtusai több fényességet adnak a' diademának, mint ez adott néki, egész a' legkorosabb időkig éljen Felséged mind.

azokkal a' jókkal, mellyeket csak a' szabad és boldog embereknek a' józan okossággal megegyező engedelmissége 's igaz szeretete adhatnak egy Monarkhának! töltse - ki az ég a' maga minden áldásait a' mi Felsőges országló házunkra 's az egész hazára! Ezek a' gondolkodások 's ezek az ohajtások lelkesítik az alólirtakat ezen nagy szempillantásban, a' melly új epochát nyit *Württembergnek* historiájában. Méltóztassék kegyesen fogadni Felsőged ezeknek kifejeztetését. A' népet és magokat is a' Felsőged egyelmébe 's kegyességébe ajánlván, hákár nélkül való tisztelettel marad a' Felsőged legalázatosabb, legengedmesebb 's legbüségesebb Rendjeinek országos gyűlése.—“

„Hertzeg *Hohenlohe August*, Elölülő.
„*Taber*, Vice - Elölülő.

A' *Német Országi Dieta'* foglalatosságainak folyamatját illető előintézetekről ezek jöttek ki: —

1.) A' *Dieta'* ülései most előrevalóképpen a' *Taxis* palotában, hetenként legalább kétszer tartatnak, még pedig rendszerént hétfün és tsötörtökön, délelőtti 10 órától fogva 1-gyig. A' munkának szaporedásával, vagy pedig rendkívül való esetekben, rendkívül való ülések is fognak tartatni, előrevaló megegyezéssel vagy pedig az Elölülői karnak jelentésére. Az előfordulandó tárgyak' minémüségé fogja mindenkor megmutatni, hogy, a' Szövetségi Aktával megegyezőleg, csak a' kevesebb tagokból álló gyűlésnek-é, vagy pedig a' *plenumnak*, fognak az előfordulandó tárgyak eleibe terjesztetni. Az ülések, rendszerént *Formálisok*, rendszerént csak *Bizodalmasok* fognak lenni. A' *Bizodalmas* ülésekben, előre való vizsgálódások tétetnek, 's a' gondolatok költsönöztetnek egymással. Ezeknek nem leszen hivatalos formájok és erejek. Tehát ezekben nem is folytatnak semmi jegyzéseket a' közönséges Jegyzők (*Protokoltisták*). A' Követek között min-

denik kedve szerént teszi-meg a' maga jegyzéseit, vagy pedig önként való egygyezés-sel egygyütt tétetik-meg azokat, de a' mellyekhez a' közelebb következő *formális* ülésben tsakugyan egygyik sem kötelezik magát tartani. A' *Formális* és *Bizodalmas* tanátskozások azon egy ülésben is következhetnek egygyik a' másik helyébe. Ülésnek hirdetése, vagy há a' szükség kívánán-dja, annak élhalasztása, az Elölülői kart illeti, mellyet az, a' következő ülést megelőző napon, czédulának szellyelküldözése által tartozik megtétetni. A' czédulán a' Követnek a' mellyikhez küldetik, neve 's lakhelyé leszen felteve, az öszszegyülekezésnek idejével, és, hogy mitsoda ülés fog tartatni, *Formális-é*, vagy pedig *Bizodalmas*. A' tanátskozás' tárgyai tsak akkor tétetnek-fel ezen czédulára, mikor, az előbbeni ülésben felölle semmi egygyezés nem tétetttétvén, valami olyan határozásra leszen a' célzás, melyre a' Szövetség' Aktája egész megegyezést kíván. A' hetenként való kétszeri ülésekre nézve tsak akkor tétetik újabb öszszehívó jelentés, ha félbeszakasztatva voltak. Minden Követ köteleztetik, ha az ülésben meg nem jelenhet, arról, az előlülő Követnek, és, ha talám más Követ-re bízza is a' maga személyének viselését bizni, erről is, ha lehet még az ülést megelőző napon, írásban való jelentést tenni. Olyan közönséges határozásra, melynek kötelező ereje legyen, a' kisebb gyűlésben legalább 9, a' telyes számú gyűlésben pedig legalább 46, megegyező voksok kívántatnak. Az olyanra ellenben, a' melyben valamelly sarkalatos törvénynek bévétettése vagy megváltoztattatása, a' Szövetség' *organicus* elintéztetése, a' magánosok' *jussa* (*jus singulorum*), vagy religiói ügyek fognak fennforgani, valamint a' kisebbügy a' telyes számú gyűlésekben is, minden voksoknak egygyetértve jelen kell lenniük, hogy illendő erővel bíró határozás tétetttethessek. Egygyik vagy másik esetben mindazáltal, ha a' voksolás nem telyes számmal

talált volna esni, a' jelen nem lévő előtt, ha tudniillik maga helyett semmi helytartót nem rendelt, a' jegyző könyv a' következendő ülésben is nyitva fog tartatni: hanem, ha ez az idő is eltelik, még pedig úgy, hogy a' jelen nem lévő magának, helyes okokra nézve további haladást kért és nyert volna a' gyűléstől, az ő voksa is minden további várakozás nélkül a' többséghez, vagy az egészen megégygyezett vokskok' számához adattatik. Ha valamelyik Követnek halála találna törtenni, 's helyette sem azon Követségnek más tagja, sem valamely képviselője nem lenne jelen, a' Gyűlés fogja az időt meghatározni, melly alatt a' meghalt Követ' helyébe ennek Országlószékétől más Követnek vagy helytartónak kell küldtetni, kinek számára a' jegyző könyv, ezen meghatározott időszakasznak eltéléseig elefordult mindentárgyakra nézve nyilván tartatik, hogy megérkezvén, mind azokra voksolhasson. A' *Bizodalmas* tanátskozasokban nem kívántatik a' vokskoknak semmi bizonyos száma. Az előlülő Követnek jussa van azonnal kinyitni az ülést, mihelyest a' meghatározott óra ütött. Az ülések' és voksolások' rendjének, a' kisebb ülésekben a' Szövetség' Aktájának 4-dik, a' telyes számú ülésekben pedig ugyan ezen Aktának 6-dik tikkelyével megégygyezőleg kell elintézödni. Minden Követ a' ki több Szövetségi-Státusok plénum-béli voksolását folytatja, különkülön, 's a' mindjárt említett rendben köteleztetik azokat megtenni. Azoknak a' Szövetségi-Státusoknak követeik, kik a' kisebb számú gyűlésekben, tsak egy különös vokkot adhatnak, 's kik között a' jelenlévő esetben úgynevezett *turnusnak* van helye, mind megjelenhetnek a' kisebb számú gyűlésben, ha szintén tsak egygyik teszi is minnyájok' képeben a' voksolást, a' melly esetekben mindazonáltal egyedül tsak a' Szövetségi Gyűlés (Dieta,) teheti-meg a' végső határozást.

II.) A' tárgyak', jóvallások, 's tanátskozasok' rendje. A' Dieta' eleibe jöhető tárgyak, vagy A), már a' Szövetségi Akta által meghatározottak, vagy B), égyégy magános Státus által jóvalltathatnak, vagy C), más egyéb jóvallások' útján kerülhetnek a' Gyűlés' eleibe. Azok a' tárgyak, a' mellyek felett való tanátskozasra és határozásra nézve a' Szövetségi Akta már rendelkezett, úgy tartatnak, mint a' mellyek már a' gyűlés' eleibe érkeztek. A' gyűlés azon rendnek következésével megégygyezőleg fog ezekkel foglalatoskodni, mellyet a' Szövetség' Aktája már általjában meghatározott, és különösen a' Gyűlés, az Elölülői-kar' jóvallására még ezután meg fog határozni. A' magános Státusoknak különkülön való jóvallásaik ezeknek voksolóik által egyenesen a' gyűlés' eleibe adattatnak írásban, minekutánna azok az Elölülői-karral legalább egy nappal az ülések előtt hasonlóképpen írásban közöltettek volna, a' melly azt a' véle való közöltetéstől számlalván tíz napok alatt tanátskozasra botsátani fogja, ha tsak a' Gyűlés annak hamarábbi vagy későbbi elővétettetését, már még az első bejelentéskor meg nem határozta. Egyéb jóvallások, valamint szintén a' Dietához intéztetett minden egyéb írások, egyenesen az előlülő Követnek kezébe mennek. Ez azokra az időt, a' mikor vette, feljegyzvén, a' személynek és tárgynak rövid sun mázattal egyetemben laistromba véteti, és arról a' legközelebbi gyűlésben jelentést teszen 's a' jegyző könyvbe iratja. Hanem, ha a' dolog' formája vagy minémüése olyan talál lenni, hogy így nem lehet véle tselekedni, ekkor tsak a' közelebbi Bizodalmas ülésben fog rolla jelentést tenni. Az ilyen írást illető tanátskozas, ha tsak az első bejelentéskor egyebet nem határozott rolla a' gyűlés, három hetek alatt vétetessék elő az előlülő Követnek jóvallására. Mihelyest valamely dolog a' tanátskozasra elővétettetvén elegendőképpen meg-

fontóltatik, ez az ítélet mondattatik-ki réa a' gyűlésben, hogy a' voksolásra már megért legyen, 's az idő meghatároztatik, hogy a' voksolásra mikor véletődjék elő. Ha ezen ezélra útasítás leszen szükség, erre is meghatároztatik a' megkivántató idő, de a' melly nem lehet több bat vagy nyolty heteknél. (A' többi következni fog).

Északi Amerika.

Az Egygyesült Státusok két lineahajót készítenek a' kivezéshez, a' végre, hogy Északi Amérikanak tulsó, vagy napuyugoti partjaihoz evezvén, ott külömbkülömbféle visgalódásokat tegyenek, 's a' Tsendas tengeren is iparkodjanak valami újat találni.

Az Északi Amerika és Nápoly között folyt villongások, mint a' Frantzia újságok erössítik, kedvetlenség nélkül végződtek-el. Egygyik részről sem sértődött meg sem a' betsület, sem a' finum érzés. Az Anstriai Felséges Cs. Ház is hathatos szószóllói 's pártfogól munkát tett Felséges rokona' ügyének oltalmazásában. Oly alkú vétetett Nápoly 's az Amerikai Státusok között munkába, a' melly igen hasznos lehet az elsőnek. Az Amérikaik is már előre bizonyossá tettek a' felől, hogy szép haszonnal folytathatják a' *Siciliai* kikötőhelyekben a' Nápolyi Státusokkal való új közösülésseknek való élést, melly az ő kereskedésekkel a' Középtengeren való virágzása leszen leg főbbképpen.

Nagy Britannia.

A' *Londoni* levelekben ismét egy támadásról tétetik emlékezet, a' melly *Birmingham* városában ütött vala ki, és tsak fegyveres erőnek megjelenése által tsendesített-tett-el. Alkalmatosságot következő környűlállások adtak ezen támadásra: — Egy oda való könyvnyomtató azoknak a' lázzasztó beszédeknek és határozásoknak, mellyek nem régen a' *Nottinghami* lármázók' gyűlésében tartattak 's tétettek vala, megczáfolását kinyomtatván, egy exemplárt kifüg-

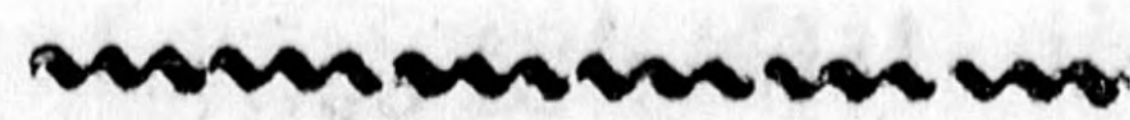
gesztett belőlle a' háza' ablakára a' közönség' eleibe, a' melly ezt megeledeéssel látszott eleinten olvasni, hanem végezetre a' gonoszok itt is konkolyt tudtak a' tiszta búzaszemek közzé elegyíteni. Azt hírlették-el, hogy egyebek között az is benne volna ezen könyvben, hogy egy napszamos, vagy minden napi kézi munkájából élő ember, héten által feleségestül 's gyermekes-tül egygyütt megelehet 9 Schillingel (a' mi pengő pénzünk szerent valami ötödfél forintokkal). Nem kellett a' köz népnek egyéb. Noha ez az állatás a' szegény nyomtatónak elméjében még tsak meg sem fordúlt, 's a' könyvben annyival is inkább nyoma se' találtatott; tsakugyan azonnal réament a' sokaság, 's kő erősegekkel czáfolta-meg a' könyvnyomtatóra réafogott állatást; ablakainak behajgalásán kezdette az okoskodást, 's mind addig, folytatta, míg a' katonaságnak 's tisztviselőknak álhatatossága véget nem vetett a' lármázásnak. Májor *Thaewert* kövel fejbe hajtották; egy *Altisztnek* a' szemit meg-sebessítették.

Nottinghamban meg folytatják a' Fábrikák' ellenségei az ezek ellen való tsatázást.

B. e' t. s.

Ő Cs. K. Felsége méltóztatott a' maga Vejét *Leopold* ő *Siciliai Királyi Hertzege* get a' *Sz. István Magyar Király*' Rendjének nagy kereszt-czimerével megajándékozni.

A' *Dalmatziai* Kormányozót *F. M. Lajtnánt* *Báró Tomassich*, valamint szintén a' mostanság *Laybachi* Kormányozóvá tétetett *Gróf Strasoldó Julius*, Urakat, a' maga Valóságos Titkos Tanátsosaivá méltóztatott ő Cs. K. Felsége kinevezni minden taksafizetés nélkül.

A' múlt szombaton a' *Glaszin* lévő megegető házban, 8 millió for. papiros pénzt égettek-meg ismét oly rendtortással, mint azt már több ízben megirtuk.

Házai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

B u d á r o l.

Pestről November' 13-dikán: —

A' Magyar Királyi Universitas' Szerzeményi 's Museumi, kinek kinek, a' ki azokat meglátogatni kívánja, itt következő napokon nyitva állanak; úgy mint:

1) A' Királyi Universitas' Bibliothekája (Sz. Ferencz Rendén lévő Barátok Temploma mellett) hetenként minden nap, a' Vasár, Hétfő, és nagy innep napokat kivévén, dél előtt 9 órától fogva 12-ig, dél után télen 2 órától fogva 5-ig, nyáron 3 órától fogva 6-ig.

2) A' Természeti, Anatomiai, Physiologiabéli dolgok' Museuma (az Orvosló Tudós kar' épületében, a' Hatvani utzában) minden héten Pénteken, délután nyáron 3 órától fogva 6-ig, télen pedig 2 órától fogva 5-ig.

3) A' Physika-Mechanika-Hydraulika Tudománybéliek' Museuma (az Universitasnak nagyobb épületében, a' Ketskeméthy utzában) minden Kedden dél után, télen 2 órától fogva 5-ig, nyáron 3-tól fogva 6-ig.

4) Ezen Kir. Universitas' Pénzgyűjteménye, annak Bibliothekájában, a' hozzá tartozó Gondviselőnek előre tett jelentésnél fogva mutattatik meg.

5) Meszsziről érkezett 's itt rövid ideig mulató Vendégeknek mind ezen Szerzemények és Museumok, valamint a' Kir. Universitas' Pénzgyűjteménye is, a' kijegyzett napokon kívül is megmutattatnak a' reájok ügyelő Gondviselőknék előre tett bejelentésnél fogva.

A' Királyi Universitas' Academicus Magistratussának, Pesten Augustus' 14-dik napján, 1816-dik esztendőben tartatott, Üléséből.

A Rector m. k.

és

az *Academicus Magistratus*
a' Magyar Kir. Universitasnál.

Itt Vasárnap' úgy mint Nov. 10-dikén szenteltetett - fel ájtatos egyházi pompával, a' Székes - Fejérvári Püspökségre ő Cs. K. Felsége által kineveztetett, és a' mult September' 23-dikán azon méltóságban Pápa Ó Szentsége által megerősítetett Méltóságos és Fő Tisztelendő Vurum József Ur. Fő Felszentelője volt Nagy Méltóságú L. Báró *Fischer István* Egri Érsek Ó Excellentiája. Valóságos Assistensek ezen nevezetes egyházi pompánál voltak: Nagy Méltóságú Püspökök, úgy mint *Kamánházy László* Váztzi Megyebéli Püspök, és Perényi L. Báró *Perényi Károly* felszenteltetett Tiberiadi, és választott Bosoni Püspök 's Fels. Septemvirális Táblánál Assessor. Betsületből való (honorarius) Assistensek voltak: Méltóságos *Paintner Antal*, választott Noviai Püspök, 's Tanatsos a' Kir. Magyar Helytartó Tanátsnál; és Marsovszki *Marsovszky Antal* Apátor, Kanonok és Biró a' Kir. Törvényes Táblánál. Betsületből Diaconusok voltak: Fő Tisztelendő *Nagy Pál*, Apátor, Kanonok, és Generális Vicarius a' Székes Fejérvári Püspöki Megyében; és *Bodonyi Miklós* Apatur, Kanonok, és Cathedralis Archidiaconus a' Váztzi Káptalannál. — A' Fő Papi Szolgálatot ezen pompánál tette Fő Tisztelendő *Madarassy Ferentz* Ur, az Egri Érsek Ó Excellentiájának, a *latere* Canonica. — A' Ceremoniarius dolgát vitte Fő Tisztelendő Apátor és ide való Városi Fő Plébánus *Lubisics Ignátz* Ur. — A' milyen fontos volt ezen inneplésnek a' tárgya, szinte oly pompával ment az végbe, 's tartott két fertályig tizenketőre. A' nézők, minden rangból 's rendből számtalanok voltak. A' Fő Rangú Papságot, megvendéglette egy pompás ebéddel Egri Érsek Ó Excellentiája. A' következő napon maga az új felszenteltetett Püspök Ur is ebédet adott. Illendő megköszöntésére 's tisztelé-

sére egy különös biztosság jött vala el ide az ő Püspöki Megyéje részéről Székes-Fejérvárról; beiktattatását két kinyomtatott elmés déák ódákkal tisztelte emeritus Professor és a' Sz. Fejérvári kir. Gymnasiumnak Directora *Reichel* Ferentz Ur. Egyike a' nevezett ódáknak, melynek mottója a' Virgilius ezen szép szavai: *Pascit oves oviumque Magistros*, ilyen, a' felszentelt Fő Pasztornak mind személyes mind tiszti érdemeire illő strophán végződik:

*Sic dici ames Custosque, Baterque, qua
Late Alba sacri ducit oves gregis!
Sic lactus intersis, diuque
Pace pio populo! precamur.*

Méltó ez alkalmatossággal a' Püspök ur' érdemes élete leírásából ezeket közleni: *Vurum József* született *Posonban* 1763-ban betűletes szüléktől. Eleinte tanult a' grammaticalis és humanitásbeli iskolákban *Posonban*, *Nagy-Szombatban* és *Trentsinben*. Papi életre lépven, *Nyitrán* a' püspöki, *Posonban* pedig a' Közönséges Seminariumban tanulta a' philosophiai és theologiai tudományokat. Az utolsó praxisbéli esztendejét végzette el a' Cs. Közönséges Seminariumban *Bétsben*, a' mostani Cs. K. Státus' és Conferentiális Tanácsos 's *Apatur Lorentz Marton* ur alkori Rectorsága alatt. A' Seminariumból való kilépése után 1788-ban őtet az akkori *Nyitrai Püspök Fuchs Ferentz* úr a' Püspöki Cancelláriába a' Püspöki megyebéli dolgok folytatásához ültette; 1791 ben pedig, a' Püspöki Seminariumok' visszaállittatása után, a' *Nyitraiban Egyházi Törvények'* és *Egyházi Hi-*

stória' Professorává tette. Ezt a' Professorságot 1805-ig viselte, a' midőn ő Cs. Kir. Felsege őtet, az *Egri Érsekségre* emeltette *Fuchs Ferentz* Urnak ajánlására az *Egri Éseki Káptalanba* nevezni méltóztatott. Az *Érsek Ur* Ő Excellenliája őtet egyszersmind a' maga *a latere Canonicusává* tette; a' melly tisztét ő egész a' maga nagy Joákarójának haláláig, 1807-ig megtartotta, 's annak halála után is a' mostani *Érsek Báró Fischer* Ő Ex.ája mellett is egész 1810-ig viselte, melly esztendőben Tanácsossá a' Kir. M. Helytartó Tanácshoz, 's egyszersmind *Sardicziai Püspökké* neveztetett Ő Cs. K. Felsege által.

Utolsó Jegyzések.

A' ma kezünkhöz kapott újságleveleinkben ezeket írják a' *Frantzia szélekről*: —“ Az alatt, míg a' két kamarák *Párisban* üléseknek kinyitásával foglalatoskodnának, a' gonoszok ismét megpróbálák megzavarni a' közönséges tsendességet. *Pikardiának*, *Artézianak*, és *Flandriának* több városaikban lázzasztó irásokat széllesztettek-el, mellyek nagyobb részint a' Fő városból jöttek postán. Úgy irattatnak-le benne a' két ellenkező részekben lévő, mint ha azon a' ponton állanának, hogy egymást megtámadják; 's a' thrónus úgy festetik-le, mint ha készen állana a' felfordulásra. Sokak által adták ezen irásokat, a' kik e'félékat kaptak, az Előljáróknak, 's e'képpen új bizonyosságát mütatták a' *Bourbonokhoz* viseltető hűségeknek. Az országglószék rendelést tett ezen irások' elszéllesztőinek kinyomoztatása eránt.

Nov. 16-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótzedulában 325 — forintot,
— egy Császári aranyért — fl. — kr. — egy Hollandus Aranyért — fl. — krt.

Nov. 18-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 327 2/3 forintot,
— egy Császári aranyért — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért 15 fl. 25 krt.